

Executive Summary

BFL has been categorized as a Category B project, as the potential adverse environmental and social impacts on population within the Protected Areas or those living around who depend on the PA for their livelihoods or environmentally important areas are site-specific, reversible and can be readily mitigated.

Therefore, to ensure that all BFL funded projects and programs are environmentally and socially sustainable as well as in line with BFL's policies and guidelines, an Environmental and Social Management Plan (ESMP) involving stakeholder participation and timely public disclosure is required.

An Environmental and Social Management Plan (ESMP) for Phibsoo Wildlife Sanctuary, describes mitigation measures/good practices at activity level which are required as per the screening protocol. All the screened activities which has potential risks to environment and social management have to prepare ESMP which include environment management and mitigation plans during pre-activity, activity implementation and closing phases. Hence, it contains description of the detailed actions including communities, roles, communication and reporting and monitoring processes required as part of the implementation. In order to ensure that the issues of all stakeholders are taken into account, it includes a stakeholder engagement plan. The plan includes identification of stakeholders, method of engagement, timing and logistics. It is a requirement for all parks and biological corridors to keep record, reporting, review, auditing and update ESMP yearly as per the planned activities.

The activities that required ESMPs for the year 2022 under Phibsoo Wildlife Sanctuary are:

1. Management of grassland through collection and sowing of *Themedia* sp. seed
2. Management of grassland in Phibsoo
3. Installation of Hybrid Solar System at Phibsoo Outpost

བཀོད་ཀྱི་བཅུ་དོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀའི་ཚེ་སློག་མ་དངུལ་འདི་མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་སྡེའི་འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་དབྱེ་ཁག་
ཁ་པ་(Category B) རྒྱུ་ལྡན་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ལས་འགུལ་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་སྤྱད་སྤོབ་ས་ཁོངས་ནང་སྤོང་མིའི་མི་སེར་དང་
ཡང་ན་ སྤྱད་སྤོབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ཏེ་འཚོ་བ་སྤྱད་སྤོབ་ས་ཁོངས་ལུ་བརྟེན་སྤོང་མིའི་མི་སེར་ ཡང་ན་ གལ་ཅན་གྱི་མཐའ་སྐོར་
གནས་སྤངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཚུ་ལུ་གཞན་པ་འབྱུང་ནིའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ད་ གལ་སྲིད་གཞན་པ་འབྱུང་པ་ཅེན་ གཞན་ཉེན་ཚུ་དམིགས་
གསལ་ས་གནས་ནང་རྒྱུ་ལྡན་ཅེག་འབྱུང་ནི་དང་ གཞན་ཉེན་མར་ཕབ་རྒྱུ་ནི་དང་རྩ་མཉམ་ཡང་གཏང་ཚུགས་པ་ཡིན།
དེ་འབད་མ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀའི་ཚེ་སློག་མ་དངུལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱུ་སྐྱེར་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་དང་ལས་ལྷ་ཚུ་ མཐའ་
འཁོར་གནས་སྤངས་དང་ མི་སྡེ་གཉེས་ལུ་ཡུན་བརྟེན་གྱི་ཕན་པ་ཡོད་པ་བཟོ་བ་གི་མ་ཚང་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀའི་ཚེ་སློག་མ་དངུལ་
གྱི་སྤོང་བྱས་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ཐབས་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་སྡེ་འཛོམས་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་དགོས་ད་ མི་དམངས་
གོས་བསྟན་དང་ དུས་དང་དུས་སུ་མི་དམངས་ལུ་གསང་བ་བཤད་ནི་འདི་དགོས་ཡིན།
རང་བཞིན་གནས་སྤངས་དང་མི་སྡེ་འཛོམས་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ སློབ་ཀ་དང་སློག་ཆགས་རྒྱན་ལམ་ཚུ་ནང་ལས་ལྷ་ཚུ་འབད་བའི་
སྐབས་ ཐབས་ལམ་དང་བཟོ་བྱེད་ཚུ་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཡིན་པ་འདི་ཡང་ལས་སྤེའི་གདམ་སེལ་ལམ་ལུ་གསལ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡིན།
གདམ་སེལ་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྤེའི་ནང་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་སྡེ་ལུ་གཞན་ཉེན་ཡོད་པའི་ལས་སྤེའི་དོན་ལུ་
མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་སྡེ་འཛོམས་སྐྱོང་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོ། འཛོམས་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤེའི་མ་བཟོ་གསལ་བའི་
ཏེ་མ་གཞི་བཟོ་གསལ་འབད་བའི་སྐབས་དང་མཐུག་བསྐྱུལ་ད་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་འཛོམས་སྐྱོང་དང་གཞན་ཉེན་མར་ཕབ་གྱི་
ཐབས་ལམ་ཚུ་བཟོ་གསལ་དགོས་ཡིན། དེ་འབད་མ་ལས་འཛོམས་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤེའི་ ལུ་འགན། བརྟེན་དང་སྟན་ལྷན་ལྷན་གྱི་
དེ་ལས་སྤེའི་ལུ་གསལ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་འབྲེལ་བཤད་ཁ་གསལ་ཚུ་དགོས་ཡིན། འཛོམས་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ལུ་ གལ་གཏོགས་
འབད་དགོ་པའི་ཁེ་གུ་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ཉེན་བཤད་ཚུ་ཚུ་དགོ་པའི་ཁར་ ཁེ་གུ་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་གལ་གཏོགས་འཆར་གཞི་
དགོ། གལ་གཏོགས་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ཁེ་གུ་ཡོད་མི་ངོས་འཛོམས་འབད་ནི་དང་གལ་གཏོགས་འབད་ནིའི་ལམ་ལུ་གསལ་ དེ་ལས་གལ་
གཏོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དང་བཅའ་སྲིག་ཚུ་ཚུ་དགོས་ཡིན། སློབ་ཀ་དང་སློག་ཆགས་རྒྱན་ལམ་ཡིན་ཚུ་གི་མཆར་གཞི་ལས་སྤེའི་དང་
འབྲེལ་ཏེ་ དན་ཐོ་དང་སྟན་ལྷན་ལྷན་བསྐྱར་ཞིབ། ཚེས་དབྱུང་འབད་ནི། དེ་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་སྡེ་འཛོམས་སྐྱོང་འཆར་གཞི་
འདི་ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་དུས་མཐུན་བཟོ་དགོས་ཡིན།

ཕེབས་སུ་རི་དྲགས་སྤྱད་སྤོབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་དོན་ལུ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ རྒྱུ་མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་སྡེ་འཛོམས་སྐྱོང་འཆར་གཞི་
དགོས་ཡོད་པའི་ལས་སྤེའི་ཡང་།

- ༡༥ རྩ་སོན་བཏབ་སྟེ་ མཐའ་སའི་རྩ་ཐང་འཛོམས་སྐྱོང་འབད་ནི།
- ༢༥ ཕེབས་སུ་ལུ་ མཐའ་སའི་རྩ་ཐང་འཛོམས་སྐྱོང་འབད་ནི།
- ༣༥ ཕེབས་སུ་ལུ་ཉེ་དྲོད་སློག་ཤུགས་བཟོ་གསལ་ནི།